

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ
لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا (1) الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي
الْمُلْكِ وَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا (2) وَ
اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَ هُمْ
يُخْلَقُونَ وَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ ضَرًّا وَ لَا نَفْعًا وَ لَا
يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَ لَا حَيَاةً وَ لَا نُشُورًا (3) وَ قَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرَاهُ وَ أَعَانَهُ عَلَيْهِ
قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَ زُورًا (4) وَ قَالُوا
أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلَى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَ
أَصِيلًا (5) قُلْ أَنزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي
السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا (6) وَ

قَالُوا مَا لِهَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَ يَمْشِي فِي

الْأَسْوَاقِ لَوْ لَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا

(7) أَوْ يُلْقَى إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَ

قَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا (8)

انْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا

يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا (9)

Blessed is He who sent down the criterion to His servant, that it may be an admonition to all creatures;- He to whom belongs the dominion of the heavens and the earth: no son has He begotten, nor has He a partner in His dominion: it is He who created all things, and ordered them in due proportions. Yet have they taken, besides him, gods that can create nothing but are themselves created; that have no control of hurt or good to themselves; nor can they control death nor life nor resurrection. But the misbelievers say: "Naught is this but a lie which he has forged, and others have helped him at it." In truth it is they who have put forward an iniquity and a falsehood. And they say: "Tales of the ancients, which he has caused to be written: and they are dictated before him morning and evening." Say: "The (Qur'an) was sent down by Him who knows the mystery (that is) in the heavens and the earth: verily He is oft-forgiving, most merciful." And they

say: "What sort of a messenger is this, who eats food, and walks through the streets? Why has not an angel been sent down to him to give admonition with him? "Or (why) has not a treasure been bestowed on him, or why has he (not) a garden for enjoyment?" The wicked say: "Ye follow none other than a man bewitched." See what kinds of comparisons they make for thee! But they have gone astray, and never a way will they be able to find!

نہایت متبرک ہے وہ جس نے یہ فرقان اپنے بندے پر نازل کیا تاکہ سارے جہان والوں کے لیے خبردار کر دینے والا ہو۔ وہ جوزمین اور آسمانوں کی بادشاہی کا مالک ہے، جس نے کسی کو بیٹا نہیں بنایا ہے، جس کے ساتھ بادشاہی میں کوئی شریک نہیں ہے، جس نے ہر چیز کو پیدا کیا پھر اس کی ایک تقدیر مقرر کی۔ لوگوں نے اُسے چھوڑ کر ایسے معبود بنالئے جو کسی چیز کو پیدا نہیں کرتے بلکہ خود پیدا کیے جاتے ہیں، جو خود اپنے لیے بھی کسی نفع یا نقصان کا اختیار نہیں رکھتے، جو نہ مار سکتے ہیں نہ جلا سکتے ہیں، نہ مرے ہوئے کو پھراٹھا سکتے ہیں۔ جن لوگوں نے نبیؐ کی بات ماننے سے انکار کر دیا ہے وہ کہتے ہیں کہ "یہ فرقان ایک من گھڑت چیز ہے جسے اس شخص نے آپؐ ہی گھڑ لیا ہے اور کچھ دوسرے لوگوں نے اس کام میں اس کی مدد کی ہے۔" بڑا ظلم اور سخت جھوٹ ہے جس پر یہ لوگ اتر آئے ہیں۔ کہتے ہیں "یہ پرانے لوگوں کی لکھی ہوئی چیزیں ہیں جنہیں یہ شخص نقل

کراتا ہے اور وہ اسے صبح و شام سنائی جاتی ہیں۔ اے نبیؐ، ان سے کہو "کہ اسے نازل کیا ہے اُس نے جو زمین اور آسمانوں کا بھید جانتا ہے۔" حقیقت یہ ہے کہ وہ بڑا غفور رحیم ہے۔ کہتے ہیں "یہ کیسا رسول ہے جو کھانا کھاتا ہے اور بازاروں میں چلتا پھرتا ہے؟ کیوں نہ اس کے پاس کوئی فرشتہ بھیجا گیا جو اس کے ساتھ رہتا اور (نہ ماننے والوں کو) دھمکاتا؟ یا اور کچھ نہیں تو اس کے لیے کوئی خزانہ ہی اتار دیا جاتا، یا اس کے پاس کوئی باغ ہی ہوتا جس سے یہ (اطمینان کی) روزی حاصل کرتا۔" اور یہ ظالم کہتے ہیں "تم لوگ تو ایک سحر زدہ آدمی کے پیچھے لگ گئے ہو۔" دیکھو، کیسی کیسی جتیں یہ لوگ تمہارے آگے پیش کر رہے ہیں، ایسے بہکے ہیں کہ کوئی ٹھکانے کی بات ان کو نہیں سو جھتی۔

निहायत मुतबर्क है वह जिसने यह फुरकान अपने बन्दे पर नाज़िल किया ताकि सारे जहानवालों के लिए खबरदार कर देनेवाला हो । वह जो ज़मीन और आसमानों की बादशाही का मालिक है, जिसने किसी को बेटा नहीं बनाया है, जिसके साथ बादशाही में कोई शरीक नहीं है, जिसने हर चीज़ को पैदा किया । फिर उसकी एक तक्रदीर मुकर्रर की । लोगों ने उसे छोड़कर ऐसे माबूद बना लिए जो किसी चीज़ को पैदा नहीं करते, बल्कि खुद

पैदा किए जाते हैं, जो खुद अपने लिए भी किसी नफ़ा या नुक़सान का इख़्तियार नहीं रखते, जो न मर सकते हैं न जिला सकते हैं, न मरे हुए को फिर उठा सकते हैं। जिन लोगों ने नबी की बात मानने से इनकार कर दिया है वे कहते हैं कि “यह फुरकान एक मनघड़त चीज़ है जिसे इस शख्स ने आप ही घड़ लिया है और कुछ दूसरे लोगों ने इस काम में इसकी मदद की है।” बड़ा जुल्म और सख्त झूठ है जिसपर ये लोग उतर आए हैं। कहते हैं, “ये पुराने लोगों की लिखी हुई चीज़ें हैं जिन्हें यह शख्स नक़ल करता है और वह उसे सुबह व शाम सुनाई जाती हैं।” ऐ नबी, इनसे कहो कि “इसे नाज़िल किया है उसने जो ज़मीन और आसमानों का भेद जानता है।” हकीक़त यह है कि वह बड़ा ग़फ़ूर व रहीम है। कहते हैं, “यह कैसा रसूल है जो खाना खाता है और बाज़ारों में चलता फिरता है? क्यों न इसके पास कोई फ़रिश्ता भेजा गया जो इसके साथ रहता और (न माननेवालों को) धमकाता? या और कुछ नहीं तो इसके लिए कोई खज़ाना ही उतार दिया जाता, या इसके पास कोई बाग़ ही होता जिससे यह (इल्मीनान की) रोज़ी हासिल करता।” और ये ज़ालिम कहते हैं, “तुम लोग तो एक सेहरज़दा आदमी के पीछे लग गए हो।” देखो, कैसी-कैसी हुज्जतें ये लोग तुम्हारे आगे पेश कर रहे हैं, ऐसे बहके हैं कि कोई ठिकाने की बात इनको नहीं सूझती।